

- CONCEPT -

**Toekomstbestendig;
ambitieuus maar haalbaar**

Provinciaal milieubeleidsplan 2009 – 2011.

Inhoudsopgave.

0. Inleiding

1. Gezond en veilig.

- 1.1 Lucht.
- 1.2 Hinder (geur geluid en licht)
- 1.3. Externe veiligheid
- 1.4. Bodem en landbouw

2. Toekomstbestendig.

- 2.1. Duurzame ontwikkeling
- 2.2 Energie
- 2.3. Klimaat
- 2.4. Hergebruik

3. Integrale aanpak.

- 3.1. Gebiedsgericht
- 3.2. Makelen en schakelen
- 3.3. Vergunningverlening en handhaving

Bijlagen (PM)

- A Financieel Overzicht
- B Wettelijke taken en juridische verplichtingen (PM)
- C Pluk & Play list Verantwoord Verlichten (PM)

Hoofdstuk 0

Inleiding

Sinds 2004 heeft de wereld niet stilgestaan. Op het terrein van klimaat, duurzaamheid en energiebesparing is onze omgeving danig in beweging. Het denken heeft de afgelopen jaren – ook bij de provincie Utrecht – een nieuwe richting en vooral meer dynamiek gekregen. Het collegeprogramma uit 2007 is hier een voorbeeld van.

Invloeden van milieubeleid, klimaatveranderingen en duurzaamheidsbeleid zijn niet meer weg te denken uit ondermeer de provinciale beleidsterreinen landelijk gebied, Landbouw, Mobiliteit en Ruimtelijke Ordening. Dit is een beweging richting meer integraliteit in de beleidsvorming die zeker nog verdere voortzetting verdient. Het Actieplan Duurzaamheid en het programma “Klimaat op Orde” van de provincie Utrecht zijn voorbeelden van dergelijk integrale beleidsvorming en – uitvoering.

Bestuurlijke vernieuwing van de overheid heeft soms verregaande consequenties in de taakverdeling tussen Rijk, Provincie, Waterschappen, Inspecties en Gemeenten. Wij moeten ons voorbereiden op de rol van bovenlokale sturing bij provinciale belangen conform de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening. Ook de positie van de provincie op het terrein van toezicht op organisatie en uitvoering van gemeentelijke taken zien wij veranderen. Dit vergt aanpassingen in de provinciale organisatie die echter pas tot uitvoer kunnen worden gebracht als de gedachtevorming hierover bij zowel Rijk, Provincie als Gemeenten tot een afronding is gekomen. Dit geldt eens te meer voor de wijze waarop de provincie in samenwerking met de gemeenten de uitvoering van vergunningverlening en handhaving gaat vormgeven.

De ambitie in het voorliggend Provinciaal Milieubeleidsplan richt zich met name op het cluster duurzaamheid-klimaat-energie. De hernieuwde aandacht en mogelijkheden op dit terrein willen we de komende jaren daadwerkelijk handen en voeten geven. Nu is de tijd om resultaten te boeken. Dat kan door op een praktische manier alle schakels in de keten van organisaties, die zowel internationaal als nationaal ambitieuze doelen willen nastreven, te verbinden en de instrumenten te bieden om daadwerkelijk woorden in daden om te zetten.

Voor wat betreft het langjarige reguliere werk dat zich meer op de leefbaarheid richt zetten we de komende jaren in op het bestendigen van de winst die de afgelopen jaren op dit terrein is geboekt. Een nadrukkelijke ambitie is voorts om trends op tijd op te pikken. Enkele hebben we reeds in beeld, zoals de nadruk op gezondheid als doel van het brede milieubeleid, met daarbij een groeiende aandacht voor het binnenmilieu in relatie tot energiebesparing en bijvoorbeeld de gezondheidseffecten van trilling. Het inzicht groeit dat bestaande (wettelijke) normen niet altijd de juiste bescherming bieden voor de gezondheid van mens en dier.

Tot slot een doorkijkje naar de Staat van Utrecht. Nog vóór de planperiode van dit Provinciaal Milieubeleidsplan start, zal de Provincie Utrecht samen met haar stakeholders een document hebben opgesteld waarin op alle aspecten van ons leven de ambities voor duurzaamheid zijn beschreven. Deze Staat van Utrecht zal ons als instrument zicht geven op de stand van zaken en de trends op het terrein van de leefbaarheid en duurzaamheid van Utrecht. Dit zal behulpzaam zijn bij het nader preciseren en intensiveren van onze beleidsdoelen en de te behalen resultaten.

De afgelopen jaren – en naar wij verwachten ook de komende jaren – zal het brede milieubeleid, van leefbaarheidssectoren tot duurzame ontwikkeling en klimaatadaptatie, een snelle groei doormaken in zowel de uitvoering als de ontwikkeling en innovatie. Het is onze opdracht om die groei te kanaliseren, stimuleren en te richten, zodat we ons verder kunnen begeven op weg naar een toekomstbestendige, gezonde en veilige provincie Utrecht.

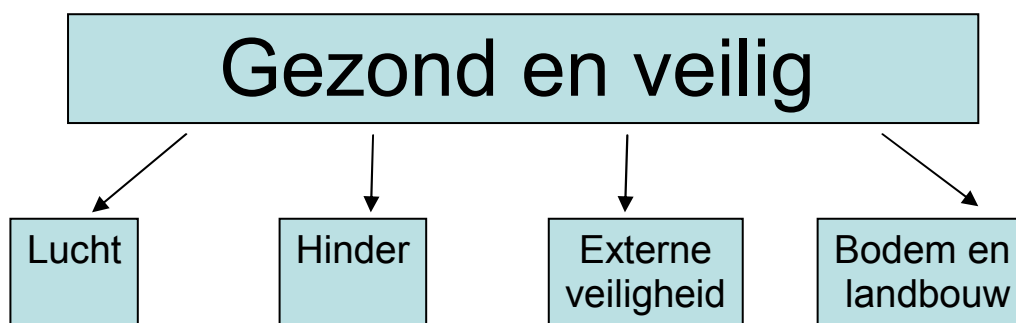
Hoofdstuk 1

Gezond en Veilig

De milieudruk in Utrecht is hoog. Wij blijven ons dan ook inspannen op het gebied van de leefomgevingskwaliteit: wij behouden en herstellen de milieukwaliteit in de provincie, met luchtkwaliteit en geluidhinder als speerpunten. Hierbij is telkens de gezondheid van de Utrechtse burger het centrale doel.

De afgelopen jaren hebben we veel gegevens verzameld over de gezondheidsrisico's van de milieubelasting in Utrecht. Deze gegevens worden nu toegepast en gecommuniceerd. Zo worden niet alleen de Utrechtse burgers geïnformeerd over de situatie van hun directe leefmilieu, maar worden de gegevens ook actief toegepast bij het opstellen van beleid (ook andere beleidsvelden dan milieu), het uitvoeren daarvan en de vergunningverlening en handhaving. Het op peil houden van onze informatiepositie vergt daarbij doorlopend aandacht.

Nieuwe aandachtspunten op het gebied van milieu en gezondheid pakken we op, binnen onze rol en mogelijkheden. De komende periode willen we in ieder geval t.a.v. het binnenmilieu mogelijke acties verkennen, mede gerelateerd aan de onderwerpen energiebesparing en duurzaam bouwen.

1.1 Lucht

Luchtverontreiniging is ook in de provincie Utrecht verantwoordelijk voor vroegtijdige sterfte en een aanzienlijk verlies aan gezonde levensjaren van de Utrechtse burgers. Binnen het milieuveld is luchtverontreiniging dan ook hét thema waarbij directe gezondheidswinst geboekt kan worden. Ter vergelijking: Het risico op overlijden is bij blootstelling aan een slechte luchtkwaliteit vergelijkbaar met het risico op verkeersongelukken. In Utrecht is het wegverkeer de grootste door de mens veroorzaakte bron, gevolgd door de emissie van fijn stof uit de intensieve veehouderij. Op verschillende locaties (in het stedelijk gebied en langs het hoofdwegennet) is sprake van blootstelling aan concentraties boven de wettelijke grenswaarden. Bedacht moet tevens worden dat er geen ondergrens bestaat waaronder de lucht "gezond" wordt. Met andere woorden het verbeteren van de luchtkwaliteit ook in gebieden waar al aan de normen wordt voldaan verbetert de gezondheidssituatie van mensen. In dit hoofdstuk gaat het vooral om luchtverontreiniging bestaande uit emissies en blootstelling van NO_x, fijn stof, ozon, roet en smog.
PM: cijfers/ staatje

Centrale doelstelling: Het verder verbeteren van de Utrechtse luchtkwaliteit.

We werken aan het centrale doel via de volgende subdoelen:

- Saneren normoverschrijdingen (locatiespecifiek)

Het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Utrecht (RSLU) dat werd vastgesteld in april 2008 en het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL, vaststelling in het voorjaar 2009) beschrijven de maatregelen die er toe moeten leiden dat overal in de provincie binnen bepaalde termijnen aan de wettelijke normen zal worden voldaan. Binnen het RSLU/NSL zijn ook de afspraken vastgelegd wie voor welke maatregel aan de lat staat en wie dat betaalt. Uitvoering van het RSLU/NSL gedurende deze planperiode brengt het doel om alle knelpunten te saneren dan ook binnen handbereik. De activiteiten in het kader van het RSLU betreffen een resultaatsverplichting.

- Verminderen van de emissies (locatie- specifiek)

Verminderen van de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen door het uitvoeren van projecten verlaagt de achtergrondconcentratie in het algemeen en daarmee de blootstelling van mensen aan luchtverontreinigende stoffen. In de eerste plaats doen we dat door het uitvoeren van de projecten opgenomen in het provinciale programma luchtkwaliteit. In de tweede plaats door het opstarten en uitvoeren van samenwerkingsprojecten, vooral met gemeenten, die met name gericht zijn op schonere en zuinigere technieken.

- Vermindering blootstelling

Daarnaast willen we tevens de blootstelling van mensen aan een slechte luchtkwaliteit zoveel mogelijk vermijden. Dat zullen we doen door het (gewijzigde) RO-instrumentarium zo effectief mogelijk te benutten (nadere invulling van luchtkwaliteitstoetsen in ruimtelijke plannen) en door het stimuleren van het opdoen van praktijkervaring van overdrachtsmaatregelen (bijvoorbeeld groene schermen). Zie ook Hoofdstuk 3, Integrale aanpak.

- Monitoring

Als provincie kunnen we niet in ons eentje de luchtkwaliteit verbeteren en soms zal onze rol ook bescheiden zijn. Onze rol in de monitoring van de luchtkwaliteit en monitoring van de uitvoering van het RSLU is hierbij belangrijk om gedurende de planperiode indien de noodzaak daartoe ontstaat tijdig bij te kunnen sturen.

- Externe integratie

We zullen in de planperiode nadrukkelijk aansluiting zoeken bij andere programma's en projecten om binnen die programma's voor luchtkwaliteit relevante aspecten te beïnvloeden. Denk hierbij aan programma's gericht op het tegengaan van en anticiperen op klimaatverandering en het programma duurzaamheid (mobiliteit, verantwoord ondernemen, consumenten etc).

1.2 Hinder

Geur

Geurhinder scoort bij hinderbelevingsonderzoeken onder inwoners van Utrecht redelijk hoog. Bronnen zijn de industrie, de agrarische bedrijvigheid en het wegverkeer. In 2007 had in totaal 28% van de inwoners van de provincie wel eens last van geurhinder in en om de woning. 8% ondervindt regelmatig of vaak hinder.

Centrale doelstelling: Het verder verminderen van de geurhinder.

- Vaststellen en uitvoeren provinciaal geurbeleid.

In 2009 wordt gewerkt aan een eigenstandig provinciaal geurbeleid. Dit gebeurt aan de hand van een verkenning naar de behoefte. De voorlopige resultaten van die verkenning wijzen uit dat er zowel binnen de provinciale organisatie als daarbuiten draagvlak bestaat voor een nadere invulling van de aanpak van de geurhindersituatie in de provincie Utrecht. Zowel bij vergunningverlening en handhaving als in het ruimtelijke beleid bestaat behoefte aan helderheid over de wijze waarop de provincie omgaat met geurhinder. Op basis van de verkenning wordt een pragmatische beleidslijn ontwikkeld inclusief een uitvoeringsprogramma.

Geluid

In Utrecht is met name het wegverkeer een belangrijke bron van geluidhinder. Een aanzienlijk deel van de bevolking (Peiling milieuhinder 2007: 64%) is gehinderd of ernstig gehinderd door geluid van wegverkeer, rail- en vliegverkeer en industrie. Het aantal gehinderden wordt, ondanks allerlei geluidreducerende maatregelen, niet minder. Behalve hinder kan geluidbelasting leiden tot gezondheidseffecten zoals slaapverstoring, hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten.

Centrale doelstelling: Het verder verminderen van de geluidhinder.

We doen dit door te werken aan de volgende subdoelen:

- In 2015 maximaal 500 woningen langs provinciale wegen met een geluidsbelasting van meer dan 61 dB.

In 2011, het einde van de planperiode, moet het aantal woningen dat een geluidbelasting van meer dan 61 dB ondervinden van het wegverkeer op provinciale wegen, zijn terug gebracht naar ca. 1000. Dit doel is in lijn met het Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht (SMPU). Hiervoor is in 2008 het Actieplan Omgevingslawaaï vastgesteld.

- Nieuwe samenwerking

Als provincie kunnen we de geluidhinder beperken, maar op bepaalde bronnen hebben wij geen directe invloed. Belangrijk daarbij is dat we samenwerking met de andere bronbeheerders, het Rijk en vooral de gemeenten, moeten zoeken om deze doelen te bereiken. We willen een adviserende en faciliterende rol richting gemeenten en andere belanghebbenden vervullen. Inzet van de kennis die de provincie heeft is daarbij uitgangspunt. Via de inzet van milieukwaliteitsprofielen (zie 3.1) stimuleren we een juiste geluidkwaliteit per gebied. Met een aantal gemeenten in de provincie zijn overeenkomsten gesloten op basis waarvan de provincie het beheer van de geluidszones op zich neemt. Diverse gemeenten maken graag gebruik van de deskundigheid op het terrein van geluidhinder. Via de zonebeheersovereenkomsten worden gemeenten gestimuleerd om zonebeheersplannen op te stellen.

- Wat stil is moet stil blijven

Het intensive gebruik van onze leefomgeving zorgt voor steeds meer geluidbelasting, terwijl de behoefte aan rust en ontspanning groot is. Stillegebieden vervullen in die behoefte een rol. Wij hebben geconstateerd dat de bescherming van de stillegebieden en de handhaving van deze bescherming moet worden verbeterd. In dat kader zullen wij de komende periode een beleidskader stillegebieden uit gaan werken.

- Oppakken nieuwe bevoegdheden in luchtvaartbeleid

Door de Tweede Kamer is een wetsvoorstel aangenomen op basis waarvan de provincie een deel van de rijksbevoegdheden in het luchtvaartbeleid krijgt overgedragen. We verwachten de feitelijke overdracht begin 2009. In dit verband zal de provincie een eigen luchtvaartbeleid opstellen, waarin

de bepalingen uit de nieuwe regelgeving worden uitgewerkt. Onderdeel hiervan vormt provinciaal geluidbeleid. In het kader van geluidhinder speelt het vliegverkeer van en naar Schiphol een steeds grotere rol. In milieucommissies blijven wij bepleiten dat vliegtuigen niet over stiltegebieden vliegen en vermijdbare hinder door overvliegende vliegtuigen wordt voorkomen.

Licht

Vanuit burgers en maatschappelijke organisaties komt steeds meer weerstand tegen de hinder en aantasting van omgevingskwaliteit door kunstlicht. De nachten zijn niet meer echt donker, de nachtrust van mens en natuur wordt verstoord, en daarnaast speelt het energieverbruik van (overmatige) verlichting.

Centrale Doelstelling: het tegengaan van overbodig of hinderlijk licht, en het vergroten van donkerte

We doen dit door te werken aan de volgende subdoelen:

- Donkerte als milieukwaliteit

De provincie Utrecht zet zich sinds 2005 in voor energiezuinige openbare (weg)verlichting, daarbij rekening houdend met het verminderen van lichthinder. De tijd is nu rijp om ook naar andere bronnen van verlichting en juist naar *donkerte* als milieukwaliteit te gaan kijken. Gemeenten zijn een belangrijke samenwerkingspartij voor de provincie aangezien zij een natuurlijk gesprekspartner zijn voor de eigenaren van de belangrijkste bronnen van licht (naast openbare verlichting): glastuinbouwgebieden, sportterreinen, reclame/ etalages, bedrijven/bedrijventerreinen, tuin- en woningverlichting.

- Instellen donkertegebieden

Aan de hand van pilots uit 2008 besluiten we in 2009 over de invulling van donkerte als tweede spoor binnen Verantwoord Verlichten (dat zich oorspronkelijk vooral op energiebesparing richt). Dit spoor wordt dan opgenomen in verschillende vormen van provinciale beleid (ruimtelijke ordening, landschappen, ecologie, milieuvergunningen). Er wordt gekozen worden voor het instellen van donkertegebieden.

1.3. Externe veiligheid

Bij de provincies is de regietaak in medebewind gelegd voor het realiseren van een structureel efficiënte en effectieve uitvoering van externe veiligheid bij gemeenten, milieudiensten, veiligheidsregio en de provincie. De provincie krijgt hiervoor een rijksbijdrage en zet daarnaast eigen middelen in. Bij een adequate uitvoering moet worden gedacht aan de doorwerking van externe veiligheid in de ruimtelijke ordening, het vaststellen van routes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, vergunningverlening en handhaving, sanering, risico-communicatie, risico-inventarisatie en risicoregistratie. De provincie heeft voor de periode 2006 tot en met 2010 een Provinciaal Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid vastgesteld in samenwerking met de gemeenten, de milieudiensten en de veiligheidsregio. Na 2010 zal er wederom een programma worden opgesteld. De rijksmiddelen die de provincie ontvangt gaan na 2010 naar het provinciefonds.

Centrale doelstelling: het reduceren van risico's op calamiteiten met gevaarlijke stoffen

Het provinciaal beleid is zowel voor de lange als korte termijn gericht op risico's waarbij doden kunnen vallen, mensen gewond kunnen raken, maatschappelijke ontwrichting of schade kan ontstaan.

We doen dit door te werken aan de volgende subdoelen:

- Risico's verder terugdringen

Ons beleid is erop gericht om die risico's verder terug te dringen dan het wettelijk geformuleerde basisveiligheidsniveau (voor plaatsgebonden risico en groepsrisico).

- Risicovolle bedrijven nabij hoofdontsluiting

We vinden het wenselijk dat risicovolle bedrijven zoveel mogelijk worden gevestigd nabij de hoofdontsluiting om onnodig transport door de bebouwde kom tegen te gaan. Externe veiligheid zal dan worden besproken in het vooroverleg met gemeenten over ruimtelijke plannen.

- Opheffen achterstanden

In 2011 willen we dat er sprake is van een beheersituatie voor:

- Vergunningverlening en handhaving
- De invoering van gegevens op grond van het Registratiebesluit, risico-inventarisatie rond provinciale en gemeentelijke wegen
- De verwerking van externe veiligheid in ruimtelijke ordeningsplannen
- Risicocommunicatie

Onder beheersituatie wordt verstaan dat er geen noemenswaardig achterstanden zijn en dat de uitvoering van externe veiligheidstaken regulier werk is geworden. In 2010 moet de saneringsopgave voor inrichtingen zijn afgerond.

- Provinciaal basisnet

In 2011 moet een provinciaal basisnet voor het vervoer van gevaarlijke stoffen zijn ontwikkeld. Dit provinciale basisnet sluit aan op het landelijke basisnet voor rijksinfrastructuur (wegen, spoorwegen, vaarwegen). Hierbij worden structurele oplossingen gezocht voor het spanningsveld tussen groei van het vervoer van gevaarlijke stoffen en ruimtelijke ontwikkelingen. Dit basisnet zal bestaan uit routes voor gevaarlijke stoffen en in acht te nemen zones en gebruiksruimten voor het vervoer.

1.4 Bodem en Water

Bodem en (grond)water vormen letterlijk de basis van onze provincie. Mits goed beheerd zorgt deze basis voor een duurzame voedselproductie, voldoende schoon drinkwater en een veilige plek om te wonen. Bodem en water vormen hiermee de basis voor een duurzame ruimtelijke inrichting van onze provincie.

Centrale doelstelling :De provincie Utrecht streeft naar geen (of een zo laag mogelijk) gezondheids- en milieuhygiënisch risico door verontreinigde (water)bodem en verontreinigd grondwater en een zo optimaal mogelijke afstemming van het gewenste ruimtegebruik op de eigenschappen en kwaliteit van bodem en (grond)water.

In 2009 zal de provincie Utrecht onder een bodemvisie opstellen waarbij de drie pijlers van het bodembeleid (bodembeheer, bodembescherming en bodemsanering) worden uitgewerkt in relatie tot de kwaliteit en de gewenste functie van de bodem. Ook geven wij in 2009 een impuls aan het beschikbaar stellen van informatie over bodem en grondwater aan onze partners en de burgers via bijvoorbeeld Internet.

We doen dit door te werken aan de volgende subdoelen:

- Bodembeheer

De kwaliteit van de bodem (in chemische en fysische zin) is medebepalend voor de mogelijkheden van het bodemgebruik. Daar waar ruimtelijke ingrepen plaatsvinden, stuurt de provincie in samenwerking met de Gemeenten aan op een zo optimaal mogelijke afstemming van bodemgebruik en eigenschappen en kwaliteit van de bodem. Hierbij worden belanghebbende partijen zoals de landbouwsector en natuurbeherende organisatie zoveel mogelijk betrokken.. Naast het in beeld brengen van de chemische kwaliteit zal meer aandacht geschonken gaan worden aan andere waarden en eigenschappen van de bodem die bepalend zijn voor een duurzaam bodemgebruik. Dit zal zijn doorwerking krijgen in de ruimtelijke planvorming.

- Bodembescherming

Bij bodembescherming gaat het om de duurzame bescherming van de ondergrond, waarvan allerlei functies, zoals de drinkwaterfunctie en de ecologische functie, afhankelijk zijn. Dit vergt kennis van het systeem en de gebieden, en inzet van adequate ruimtelijke en milieu-instrumenten (PMV, gebiedsaanpak).

Voor grondwaterbescherming voeren we de acties uit van het Grondwaterplan 2008-2013. De acties zijn verder uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Grondwaterplan 2008-2013. In dit programma staan ook de maatregelen, zoals die vanaf 2010 verplicht moeten worden getroffen voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Eur. Grondwaterrichtlijn. Het gaat hier om de maatregelen die nodig zijn om de risico's van verontreiniging van het grondwater tegen te gaan of terug te dringen middels maatregelen of voorzieningen.

- Bodemsanering

Daar waar de kwaliteit van bodem en (grond) water (ernstig) is aangetast zijn maatregelen nodig. De aard van deze maatregelen is mede afhankelijk van de ernst van de verontreiniging en de beoogde functie van de verontreinigde locatie. Maatregelen zullen zoveel mogelijk samen met de betrokken partijen in het gebied worden uitgewerkt en uitgevoerd (gebiedsgerichte aanpak). In 2008 is een lijst met 690 locaties ("spoedlocaties") opgesteld waar mogelijk sprake is van risico's voor de mens, ecologische- of verspreidingsrisico's. Tevens zijn in het kader van de KRW-inventarisatie van puntbronnen nog 181 extra spoedlocaties geïdentificeerd. Alle spoedlocaties waar sprake is van humane risico's moeten voor 2010 zijn beheerst en alle overige spoedlocaties voor 2015.

- Nazorg gesloten stortplaatsen

Voor de bekende gesloten stortplaatsen worden de mogelijkheden tot sanering onderzocht, waaronder 'remining', inclusief de daarbij te verwachten kosten, kansen en voorwaarden. Dit wordt aan de hand van al bekende gegevens over gesloten stortplaatsen uitgevoerd.

- Waterbodem/baggerspecie

In de komende jaren zullen we ons richten op het stimuleren en faciliteren van gemeenten en waterschappen m.b.t. het opstellen van gebiedsspecifiek beleid in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit. Het gaat dan vooral om verantwoord hergebruik van baggerspecie op de bodem.

Let op: het provinciale baggerbeleid wordt op dit moment geëvalueerd. Op basis hiervan zal een voorstel worden gedaan voor het provinciale beleid voor de komende jaren.

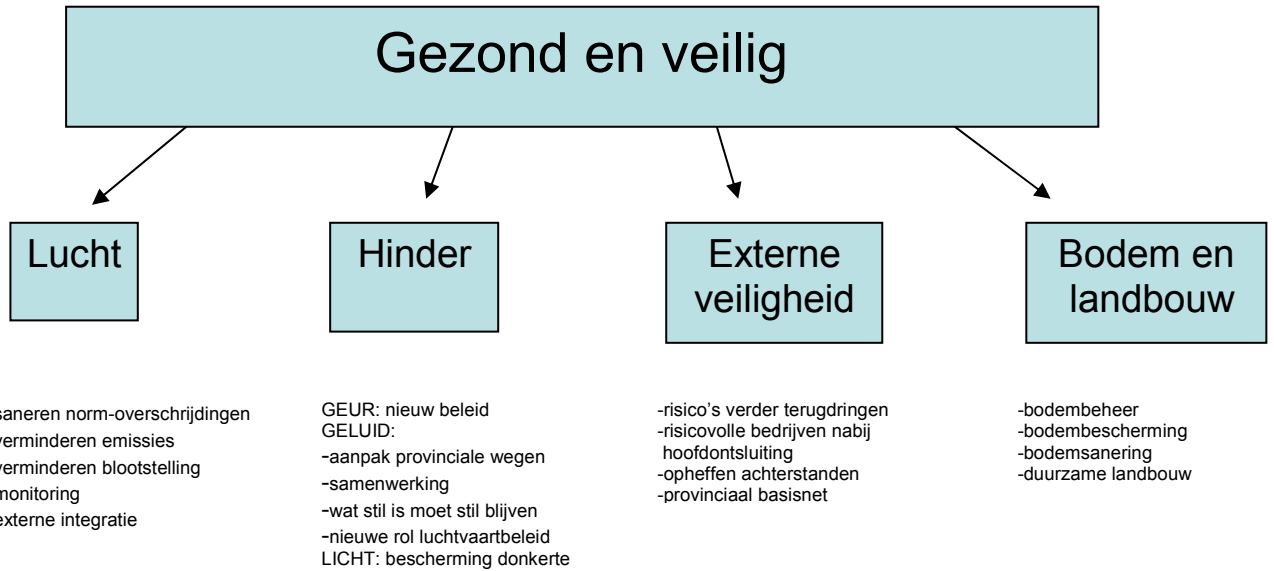
- Duurzame Landbouw

De afgelopen decennia is de milieubelasting door de landbouw afgenomen. Desondanks is de kwaliteit van bodem, water en lucht in Utrecht als gevolg van landbouwkundige activiteiten nog te verbeteren. Bodemgesteldheid, biodiversiteit, natuur, landschap en leefomgeving staan onder druk.

In deze periode krijgen vooral waterkwaliteit (KRW), luchtkwaliteit (fijn stof en ammoniak) en klimaat en energie aandacht. Tevens wil de provincie innovaties in de landbouw blijven stimuleren die emissies uit de landbouw substantieel terug dringen. Ook het stimuleren van ecologische landbouw heeft hierbij de aandacht.

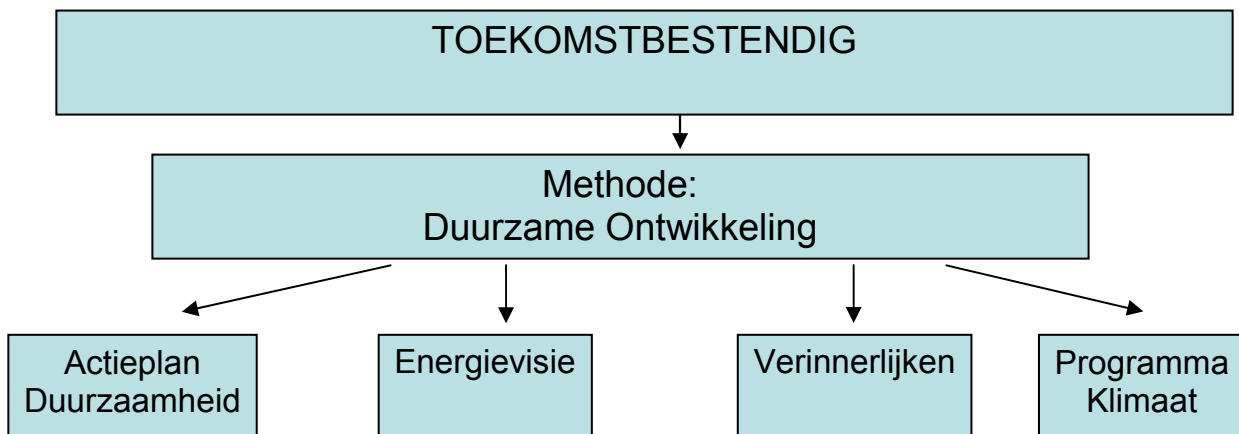
- Water

Verwijzing naar Waterplan provincie Utrecht (in voorbereiding)

Hoofdstuk 2 Toekomstbestendig.

Utrecht: klaar voor de toekomst! Onder dat motto werken we aan een toekomstbestendige provincie. Dat betekent dat we de provincie zo goed mogelijk willen voorbereiden op de toekomst, en dat we bij al onze beslissingen en acties rekening houden met de gevolgen voor de toekomst. Duurzame ontwikkeling is daarbij het sleutelbegrip. Ontwikkelen met het oog op de toekomst, in samenwerking met al onze partners en op ieder denkbaar onderwerp. Om duurzame ontwikkeling in de breedte te stimuleren, hebben wij in 2008 het programma “*In actie voor duurzaamheid*” gelanceerd. Dit actieplan is gericht op het integreren van duurzaamheid in al onze beleidsvelden en het stimuleren van externe partijen tot meer duurzaamheid. Daarnaast geven we veel specifieke aandacht aan klimaatverandering en duurzame energie omdat wij deze onderwerpen als de belangrijkste uitdagingen voor de toekomst zien. Hiertoe voeren wij het programma “*Klimaat op Orde*” uit, en hebben wij in 2008 een *energievisie* opgesteld, gericht op het stimuleren van duurzame energie en energiebesparing. Onze klassieke taken op gebied van afval ontwikkelen zich steeds meer naar het duurzaam gebruik maken van grondstoffen en het op duurzame wijze verwerken van afval, onder de noemer “*hergebruik*”. Samenwerking met onze partners in de regio is een logische voorwaarde voor succes. Op het grondgebied van de provincie Utrecht bevinden zich vele landelijke en internationale kennisinstituten en bedrijven op het gebied van milieu, duurzaamheid en klimaat. Wij willen onze verbindende kracht inzetten om de meerwaarde van samenwerking door al deze organisaties te onderzoeken en zo mogelijk te faciliteren.

2.1. In actie voor duurzaamheid

Duurzaamheid is één van de belangrijkste uitdagingen waar we als maatschappij voor staan. Het denken over duurzaamheid heeft de laatste jaren vooral gestalte gekregen in het private domein. Bedrijven zijn 'duurzaam' en 'maatschappelijk verantwoord' gaan ondernemen. Steeds meer bedrijven produceren klimaatneutraal en maken de klant attent op hun milieuvriendelijke producten. Naast de aandacht voor milieu, draait duurzaamheid ook om mens en maatschappij; het gaat om het vinden van een balans tussen de drie P's; 'people', 'planet' en 'profit'.

Bij de overheid staat duurzaamheid steeds nadrukkelijker op de agenda. Ook bij de Provincie Utrecht. Onder "duurzaam" verstaan we: een positieve bijdrage leveren aan minimaal twee (maar liefst alle drie) van de pijlers *people*, *planet* en *profit*, en geen of minimale afwenteling van negatieve gevolgen op toekomstige generaties en plekken elders op de wereld.

Het Actieplan Duurzaamheid dat in 2008 werd vastgesteld stimuleert diverse projecten binnen en buiten de eigen organisatie tot nog meer duurzaamheid. In de komende periode voeren we dit actieplan uit. Onderzoek laat zien dat diverse punten een duurzame provincie Utrecht nog in de weg staan. Zo wordt duurzaamheid nog (te) vaak geassocieerd met uitsluitend milieuverbeteringen of met sociale kwesties, kortom met slechts één van de drie P's. Ook wordt vaak gedacht dat "duurzamer" per definitie leidt tot hogere kosten, terwijl het juist gaat om een afweging waarbij ook de P van profit (dus kosten en opbrengsten) betrokken wordt. Hier zullen we de komende jaren serieus op in moeten zetten om succes te kunnen oogsten.

Centrale doelstelling :In 2011 is duurzaamheid een geïnternaliseerde afweging binnen de provincie voor zowel extern als intern gericht beleid.

Alle beleidsterreinen nemen de aspecten rondom de drie P's mee in hun plannen en projecten. De provincie laat zien dat zij, als één van de vele verantwoordelijke partijen voor een duurzame provincie Utrecht, op haar terreinen kan bijdragen aan een duurzame regio. Wij stimuleren hiermee ook andere partijen om hun verantwoordelijkheid te pakken.

Dit willen we bereiken door de volgende subdoelen uit het actieplan duurzaamheid:

- Afwegingskader

Het afwegingskader duurzaamheid wordt in de komende jaren een actueel en dynamisch onderdeel van het besluitvormingsproces.

- Projecten

De Provincie Utrecht zal met de subsidiering van een groot aantal projecten het concept duurzaamheid zichtbaar, concreet en overdraagbaar maken. Deze projecten spelen zich zowel binnen als buiten de provinciale organisatie af.

- Leren

Kennis en vaardigheden van provincied medewerkers en stakeholders zijn voldoende om duurzame afwegingen te kunnen maken, duurzame ontwikkeling om te zetten in handelen en hierover te kunnen adviseren

- Bouwen

De Provincie Utrecht zetelt in een duurzaam gebouw

- Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Bedrijven gaan in samenwerking met andere organisaties werk maken van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en dragen bij aan duurzame ontwikkeling.

Naast bovengenoemde speerpunten van het actieplan duurzaamheid, leggen we een sterke nadruk op het verduurzamen van de energiehuishouding en het klimaatbestendig maken van onze provincie. Dit zien wij namelijk als de grootste uitdagingen op het gebied van duurzaamheid. In de volgende paragrafen gaan wij dan ook apart hierop in.

2.2. Energievisie

Duurzame energie en energiebesparing staan momenteel volop in de belangstelling. Oorzaak is de toenemende zorg om verandering van het klimaat, die mede wordt veroorzaakt door het gebruik van fossiele brandstoffen. Maar ook de sterke economische afhankelijkheid van – eindige - fossiele brandstoffen, dwingt ons om op zoek te gaan naar alternatieve brandstoffen.

In 2007 hebben de leiders van de 27 EU landen een akkoord bereikt over de doelstellingen voor 2020 op het gebied van energie. Voor Nederland is in 2008 bepaald dat in 2020:

- 14% van de verbruikte energie duurzaam moet worden opgewekt
- 17% energiebesparing moet zijn gerealiseerd
- 10% van de verbruikte autobrandstoffen uit biobrandstof moet bestaan

De Nederlandse overheid doet hier nog een schepje bovenop door te stellen dat in 2020 het aandeel duurzame energie 20% moet zijn, en de gerealiseerde energiebesparing eveneens 20%. Momenteel bedraagt het aandeel duurzame energie in Nederland ca. 2,5%; in de provincie Utrecht is dit ca. 1%.

De provincie Utrecht heeft in 2008 haar energievisie vastgesteld. Het beleid op het terrein van energie zal in deze planperiode gebaseerd zijn op die visie.

Centrale doelstelling. een afname in het energieverbruik en een toename van de opwekking en toepassing van duurzame energie in de provincie Utrecht

Dit willen we bereiken met de volgende subdoelen:

- Partijen in de provincie Utrecht doen wat redelijkerwijs mogelijk is om energie te besparen en duurzame energie toe te passen

Via convenanten kunnen afspraken gemaakt worden met complete branches of groepen van actoren. Zo zou een offensief voor energie in woningen kunnen worden ingezet via overeenkomsten met woningcorporaties. Ook voor de andere doelgroepen kunnen convenanten een bruikbaar instrument zijn.

De provincie is bevoegd gezag voor de vergunningverlening aan een aantal instellingen. Via de verruimde reikwijdte van de wet milieubeheer kan worden gerealiseerd dat deze instellingen maatregelen nemen op energiegebied (bijvoorbeeld: elke maatregel die binnen een bepaalde termijn kan worden terugverdiend verplicht stellen). Dit instrument is met name toepasbaar op bedrijven.

- Technieken voor duurzame energie en energiebesparing worden zo snel mogelijk financieel economisch rendabel

Door middel van subsidies willen we energiebesparing en toepassing van duurzame energie stimuleren. Daarnaast zetten we ons "revolving fonds" in om investeringen in duurzame energie mogelijk te maken. Ook voeren we het ingezette beleid uit waarbij aanbod en toepassing van aardgas als autobrandstof wordt gestimuleerd. We hebben daarbij geen voorkeur voor een bepaalde techniek, maar zullen de juiste mix van technieken inzetten die past bij de lokale omstandigheden. Een nieuwe taakstelling op gebied van windenergie, zoals in het BLOW akkoord tussen rijk en provincies, zullen wij dan ook niet meer op ons nemen.

- De Provincie Utrecht als kennisbank voor duurzame energie

De provincie kan kennis die nodig is om de energiedoelstellingen te realiseren beschikbaar stellen aan haar doelgroepen. Hiertoe behoort voorlichting en communicatie, maar ook het begeleiden van procedures op gebied van provinciale regelgeving. Hierbij is het van belang scherp af te bakenen wat primair tot de provinciale rol behoort. Voor het leveren van technische en inhoudelijke kennis is de provincie niet de aangewezen partij. Wel kan de provincie een rol vervullen in het bijeen brengen van deze kennis en het organiseren van de verspreiding ervan (verbindende rol). De rol als kennisbank willen wij met name inzetten in combinatie met financiële stimulering om de effectiviteit te vergroten.

2.3 Klimaat op Orde

Klimaatverandering is een urgent thema met een groot maatschappelijk belang. Het thema wordt in de Provincie Utrecht op twee manieren benaderd: het voorkomen van “erger” door in te zetten op broeikasgasreductie, en het ermee omgaan door onze leefomgeving erop aan te passen. Het provinciaal klimaatbeleid is enerzijds gericht op forse reductie van broeikasgassen en levert daarmee een bijdrage aan de landelijke doelstelling voor 30% CO2 reductie in 2020 en uiteindelijk een mondiale doelstelling om opwarming boven de “2 graden Celsius te voorkomen.

Vanuit verschillende beleidsterreinen zoals energiebeleid, mobiliteitsbeleid, economisch beleid en landbouwbeleid wordt in toenemende mate aan deze doelstelling gewerkt. Ook door onze eigen bedrijfsvoering klimaatneutraal te organiseren wordt een bijdrage geleverd aan het terugdringen van broeikasgasemissies. Het programma Klimaat op Orde, dat reeds door de Staten werd vastgesteld omvat deze activiteiten.

De provincie kiest met er met deze programmatische aanpak voor om de eerste vier jaar een extra impuls te geven aan klimaatbeleid. Door te werken met pilots en van daaruit meer inzicht en kennis te genereren is het mogelijk het vigerende provinciaal beleid te voeden en daarmee klimaatbestendiger te maken. Daarnaast zal extra worden ingezet op het robuust maken van het Utrechtse kennisnetwerk.

Centrale doelstelling en activiteiten: Terugdringen van broeikasgassen en een klimaatbestendige en daarmee toekomstbestendige, gezonde en veilige leefomgeving.

Dit willen we bereiken met de volgende subdoelen:

- Breed draagvlak creëren

Klimaatverandering is een maatschappelijk vraagstuk dat ons allen treft en waar we samen voor staan. We zetten ons in om het Utrechts draagvlak te vergroten om samen aan de slag te gaan. Het besef over de impact van klimaatverandering moet leiden tot ‘nieuw denken en toekomstgericht handelen’. Dit doen we bijvoorbeeld door ons “Hier en Nu” project binnen de eigen organisatie en het project “Klimaat is (g)een spel” met Utrechtse scholen.

- Kennis opbouwen en delen

We werken samen met partijen aan kennisopbouw en kennisuitwisseling. Het gaat om kennis over de impact van klimaatverandering en kennis over innovatie die moet leiden tot concrete oplossingen. Dit doen we bijvoorbeeld door het opstellen van klimaateffectkaarten en met het vormen van een ambassadeursnetwerk en een kopgroep van 100 klimaatneutrale Utrechtse organisaties en bedrijven.

- Initiatieven versnellen

We versnellen initiatieven die gericht zijn op het beperken van en omgaan met de gevolgen van klimaatverandering. Dit doen we bijvoorbeeld door het ontwikkelen van plannen voor klimaatbestendige nieuwbouwlocaties, waarbij Rijnenburg een voorbeeldproject is.

- Aanpassen aan de gevolgen

De projecten van het programma Klimaat op Orde richten zich op het beperken van de uitstoot van broeikasgassen en het aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering. Binnen het programma vindt kruisbestuiving plaats tussen deze twee doelen. Hieronder worden de klimaatprojecten genoemd die een specifieke relatie hebben met provinciale milieudoelen:

- Water op Orde
- Vervoer op Orde
- Economie op Orde
- Natuur op Orde
- Landbouw op Orde

2.4. Hergebruik

De ruimte van provincies ten aanzien van het afvalbeleid is de afgelopen jaren sterk ingeperkt. Het afvalbeleid wordt met name vanuit Europa en het rijk vormgegeven¹. De rol van de provincie ligt hoofdzakelijk bij de implementatie van het afvalbeleid in haar taak van bevoegd gezag vanuit de Wet milieubeheer. Het stimuleren van preventie en hergebruik is een aandachtsveld waar de provincie aanvullend op het rijksbeleid een eigen invulling aan kan geven. Preventie en hergebruik van afval, maar ook van bagger (zijnde afval) en grondstoffen draagt bij aan een duurzamere samenleving en het belang ervan wordt door de provincie onderschreven. Dit geldt ook voor het Cradle tot Cradle-concept (C2C: afval is voedsel of weer grondstof voor een nieuw C2C-produkt), dat vanuit de afvaloptiek kan worden opgepakt.

Vanaf 2009 wordt de winning van bouwgrondstoffen aan de markt overgelaten. Dit is vastgelegd in de landelijke Nota Ruimte. Daarmee verandert ook de rol en ruimte van provincies op dit vlak. Het belang van een integrale toetsing in het kader van ontgrondingenaanvragen neemt toe. Tevens blijft een nadruk liggen op hergebruik van bouwgrondstoffen om winning van primaire bouwgrondstoffen zo veel mogelijk te beperken.

Centrale doelstelling en activiteiten: hoogwaardig hergebruik van afval en secundaire grondstoffen

Dit willen we bereiken met de volgende subdoelen:

- stimuleren van (hoogwaardiger) hergebruik van afval en secundaire grondstoffen

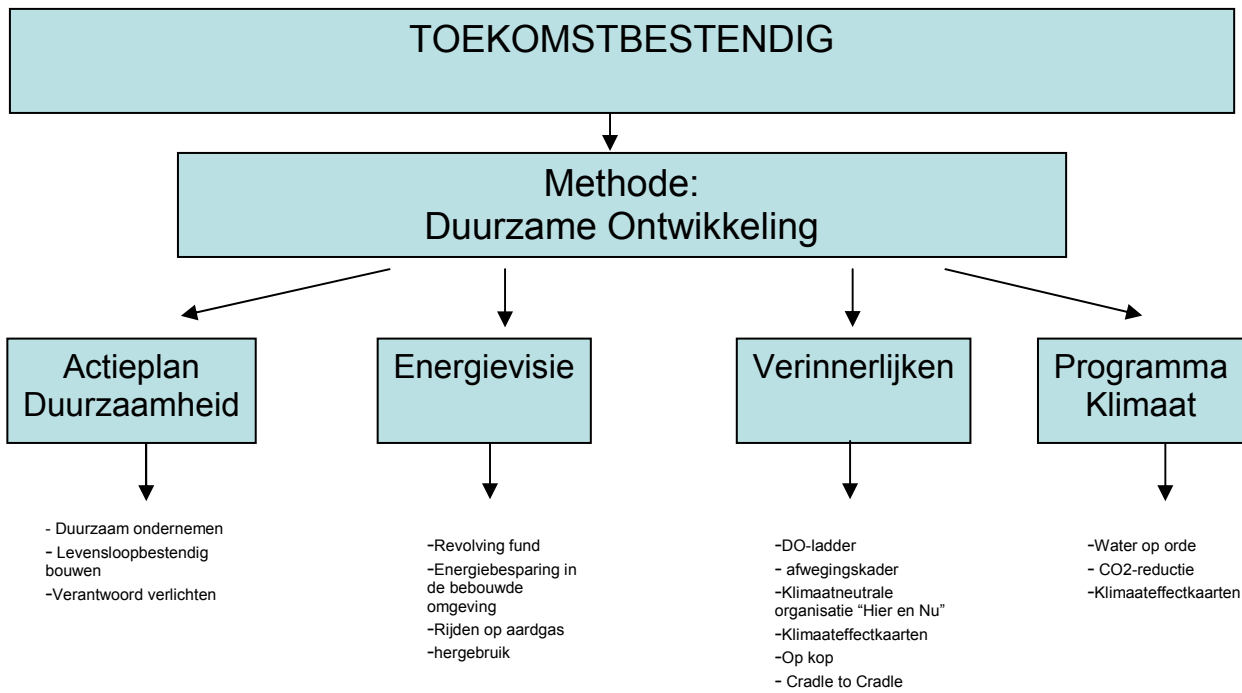
In Nederland wordt al verreweg het meeste afval nuttig toegepast. Vanuit de provincie Utrecht willen we ons dan ook vooral richten op het stimuleren (o.a. met voorlichting en voorbeeldprojecten) van een hoogwaardiger hergebruik van afvalstromen/secundaire grondstoffen zoals betongranulaat. Hiermee sluiten we nauw aan bij het concept van duurzaam bouwen. Ook ten aanzien van onze eigen provinciale werken hebben we de ambitie om kunstwerken² in 2011 voor tenminste 50% van de benodigde grondstoffen uit betongranulaat te laten bestaan. Daarnaast is het inzetten van afvalstoffen ten behoeve van duurzame energieproductie (bijvoorbeeld biomassa) een activiteit die wij graag stimuleren met ondermeer haalbaarheidsonderzoeken.

- onderzoeken van de mogelijkheden van het cradle to cradle-concept

Het stimuleren van C2C vanuit het provinciale afvalbeleid is een uitdaging die de provincie Utrecht wil oppakken en wat tevens bijdraagt aan een duurzame(re) productie en consumptie. Daarbij versterkt dit een ketenaanpak in het afvalbeleid (aanpak van materiaalproductie tot en met afvalverwerking), sluit het aan op preventie en het gebruik van minder grondstoffen. We willen hiervan onderzoeken in hoeverre en op welke wijze we daar als provincie invloed op kunnen uitoefenen, alvorens daar uitvoering aan te kunnen geven.

¹ In Europa wordt ondermeer gewerkt aan een Kader Richtlijn Afval, waarin naar verwachting de nadruk op preventie, (hoogwaardig) hergebruik en andere vormen van verwerking dan storten zal komen te liggen. Vanuit het Ministerie van Volksgezondheid, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM) is het landelijk afvalbeleid vastgelegd in het Landelijk Afvalbeheer Plan (LAP). Momenteel wordt een LAP2 (2009) door VROM voorbereid wat ook weer richtinggevend zal zijn voor de inspanningen van de provincies op afvalgebied.

² Met kunstwerken worden viaducten, tunnels, duikers etc. bedoeld.

Hoofdstuk 3 Integrale aanpak

Milieubeleid is van oudsher beleid dat in verschillende sectoren en door verschillende actoren wordt uitgevoerd. Mobiliteitsbeleid en Ruimtelijke Ordening zijn hiervan treffende voorbeelden. Maar ook de samenwerking met milieu-organisaties en gemeenten is van wezenlijk belang voor het realiseren van de milieudoelen. Met de keuze voor duurzaamheid heeft de provincie Utrecht in het collegeprogramma 2007-2011 gekozen voor een integrale aanpak waarbij het milieubeleid trekker is van het duurzaamheidsstreven. Daarbij komt dat de provincie Utrecht met haar samenwerkingsagenda duidelijk heeft gesteld haar beleid samen met de gemeenten te willen uitvoeren.

Het provinciaal milieubeleid zal de komende jaren doortrokken zijn van deze twee centrale richtinggevende noties. Gebiedsgerichte aanpak, toepassing van milieukwaliteitsprofielen, de doorontwikkeling van het instrument Regionale Activiteiten Agenda's Milieu (RAAM) en een verdere ontwikkeling van de kennis- en makelaarsfunctie van de provinciale organisatie als verbindend middenbestuur zijn daartoe de instrumenten.

3.1. Gebiedsgericht

De provincie Utrecht is door de centrale ligging en door het aantrekkelijke woon- en werkklimaat geliefd als vestigingsplaats voor bedrijven en bewoners. De sterke economische positie en het daarmee samenhangende intensieve gebruik van onze leefomgeving, leidt er evenwel toe dat de ruimtelijke kwaliteit onder druk staat. De mogelijkheden voor de ontwikkeling van nieuwe woon- en werklocaties bevinden zich veelal in milieubelaste gebieden zoals binnenstedelijke locaties en in de nabijheid van infrastructuur. Vanuit dit gegeven is voor het bereiken van een goede ruimtelijke kwaliteit een volwaardige inbreng van water- en milieuaspecten in de planvorming onmisbaar. De kwaliteit van water en milieu bepalen immers in belangrijke mate welke ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn en zijn bepalend voor de leefbaarheid en duurzaamheid van onze woon- en leefomgeving.

Vanuit de milieuregelgeving zijn minimumkwaliteiten in normen vastgelegd. De provincie hanteert het uitgangspunt dat de wettelijke normen in veel gevallen niet leiden tot een passende leefomgevingkwaliteit. In bepaalde situaties is het noodzakelijk om een hogere kwaliteit na te streven, afhankelijk van het type gebied. Dit wordt ondermeer ingegeven door de hoge milieudruk op ons provinciaal grondgebied en de verscheidenheid van landschappen.

Om burgers en andere belanghebbenden inzicht te verschaffen in de kwaliteit die de provincie nastreeft hebben wij deze kwaliteiten vastgelegd in basis- en ambitiekwaliteiten. Dit instrument is populair door de integraliteit en de praktische toepasbaarheid. Water, milieu, geluid en luchtkwaliteit maar ook klimaatbestendigheid en duurzaamheid zijn aspecten die in deze planperiode samen komen in de milieukwaliteitsprofielen. Overigens is nog een extra inspanning nodig op de invoering van deze integrale aanpak in het landelijk gebied.

Centrale doelstelling: het ruimtelijk spoor wordt optimaal benut om leefbaarheids- en duurzaamheidsdoelen te bereiken.

Dit willen we bereiken met de volgende subdoelen:

- Alle Utrechtse gemeenten maken gebruik van het instrument milieukwaliteitsprofielen

We ondersteunen en stimuleren de toepassing van basis- en ambitiekwaliteiten bij beleids- en planontwikkeling van gemeenten bij beleidsontwikkeling en planontwikkeling. Daartoe organiseren we werkbijeenkomsten op basis van deze methodiek bij gemeenten.

- Vroegtijdige integratie van RO, water en milieu

De provincie is samen met andere partijen verantwoordelijk voor het bereiken van een passende leefomgevingkwaliteit en duurzaamheid op het provinciale grondgebied. Het is daarbij van belang om de mogelijkheden die het ruimtelijk spoor biedt om leefbaarheids en duurzaamheidsdoelen te bereiken optimaal te benutten. Alle instrumenten die we daartoe ter beschikking hebben worden – zoveel mogelijk in samenspraak met gemeenten – ingezet. De nadruk blijft liggen op het stimuleren en ondersteunen van gemeenten bij de vroegtijdige integratie van RO, water en milieu. Op deze manier wordt de verbindende functie van de provincie als middenbestuur op een effectieve manier vormgegeven, namelijk in het voortraject van op te stellen bestemmingsplannen van gemeenten. De verdere ontwikkeling van de kennisfunctie van de provincie is hierbij onontbeerlijk.

3.2 Makelen en schakelen

De Provincie Utrecht is op een aantal terreinen bovengemiddeld deskundig en heeft op andere terreinen veel data tot haar beschikking. De provincie Utrecht wordt door zowel gemeenten als bedrijven als kenniscentrum beschouwd. Wettelijke bevoegdheden op verschillende terreinen van milieubeleid zijn de afgelopen jaren gedecentraliseerd. De verbindende functie van de provincie als middenbestuur kan echter sterk worden uitgebouwd, waarmee een regionaal samenhangend stelsel van gemeentelijke besluiten kan worden nagestreefd.

De provincie Utrecht wil toegankelijk zijn voor haar stakeholders. Dit gaan we versterken door een verdere verbreding van het instrument Regionale Activiteiten Agenda Milieu (RAAM). De ondersteuning aan gemeenten voor het toepassen van milieukwaliteitsprofielen (zie paragraaf 3.1) hoort hier ook bij.

Op het grondgebied van de provincie Utrecht bevinden zich vele landelijke en internationale kennisinstituten en bedrijven op het gebied van milieu, duurzaamheid en klimaat. Wij willen onze verbindende kracht inzetten om de meerwaarde van samenwerking door al deze organisaties te onderzoeken en zo mogelijk te faciliteren.

Centrale doelstelling: informatie en kennis van de provincie Utrecht is toegankelijk en wordt in samenwerking met stakeholders toegepast om een toekomstbestendige provincie te ontwikkelen.

Dit willen we bereiken met de volgende subdoelen:

- Verberding van het instrument RAAM

Het RAAM mag beschouwd worden als een voorloper van de Utrechtse samenwerkingsagenda. Gecoördineerde projectmatige samenwerking heeft de afgelopen jaren tot zichtbare effecten geleid. Het instrument wordt positief beoordeeld door alle betrokken overheden, voornamelijk vanwege de inzet van accounthouders door de provincie. Deze RAAM-accounthouders, die onze ogen en oren zijn in de 5 RAAM-regio's van de provincie en tegelijkertijd de belangenbehartiger van die regio's in onze organisatie, hebben een belangrijke informerende en verbindende rol. We zullen deze rol nader uitdiepen en verbreden, waarbij juist de faciliterende rol de nadruk krijgt. Het is belangrijk dat onze stakeholders betrokken zijn bij de provinciale beleidsdoelen en – instrumenten.

- De kennis van de provincie Utrecht wordt gedeeld.

Nieuwe ontwikkelingen zoals de gewijzigde WRO, implementatie van Europees beleid en het beschikbaar stellen van milieu-informatie aan de burger ("Aarhus") zal de rol van de provincie als kennismakelaar doen toenemen. Naast eerder genoemde instrumenten is in de afgelopen jaren bij enkele beleidsvelden al sterk ingezet op het verspreiden van kennis en het inhoudelijk adviseren van gemeenten en milieudiensten in projecten. Een rol die gewaardeerd wordt door de samenwerkingspartners. Het gaat enerzijds om technisch inhoudelijke kennis (bijvoorbeeld ten aanzien van geluid en lucht) en anderzijds om het inzicht welke kennis waar verkrijgbaar is en begeleiding van procedures in (complexe) regelgeving.

- De informatie van de provincie Utrecht wordt gedeeld.

Monitoring is een belangrijk onderdeel voor het in beeld brengen van de toestand en trend van het milieu. Het is de basis voor het formuleren, uitvoeren en evalueren van beleid. Informatie over ondermeer het bodem- en watersysteem en de luchtkwaliteit zal in toenemende mate op een gebruiksvriendelijke en vraaggerichte manier ontsloten worden via Internet. Het pilotproject leefomgevingsatlas wordt in dit kader nadrukkelijk beoordeeld op de mogelijkheid om verder uitgewerkt te worden. Tevens wordt verdere toevoeging van beschikbare informatie over bijvoorbeeld klimaateffecten onderzocht.

3.3. Vergunningverlening en Handhaving

Vergunningverlening en handhaving zijn uitvoerende taken van de provincie die gebaseerd zijn op wettelijke regelgeving. Wijzigingen in deze regelgeving brengen veranderingen in de hoeveelheid werk en activiteiten teweeg.

Vergunningverlening en handhaving kunnen vanwege het wettelijke kader slechts beperkt worden ingezet als middel in het versterken van milieubeleid en het realiseren van duurzaam ondernemen. Dat laatste is echter wel een richting die meer en meer wordt beschouwd als een nuttige methode. Samenwerking tussen uitvoerende- en beleidsafdelingen en een signaalfunctie vanuit handhaving en vergunningverlening richting de beleidsafdelingen, zoals het attenderen op milieuhinderlijke bedrijven of het adviseren over en stimuleren van energiezuinige technieken, streven wij na. Tevens kunnen vergunningverlening en handhaving ondersteuning bieden bij het realiseren van beleidsdoelen met betrekking tot klimaat, ruimtelijke ordening, mobiliteit, natuurbescherming en bodem.

Centrale doelstelling: via vergunningverlening en handhaving zorgen wij voor bescherming van de leefomgeving.

Dit willen we bereiken met de volgende subdoelen:

- Het behouden van waarden

Door middel van vergunningverlening en handhaving zorgen wij er voor dat natuur-, landschaps-, cultuurhistorische - en archeologische waarden behouden kunnen blijven. Ter bescherming van de leefomgeving worden door het verlenen van vergunningen regels gesteld. Naleving van de wetten en regels wordt gewaarborgd door van handhaving.

- Het vergunningen- en handhavingsbeleid wordt integraal opgepakt

Elk jaar maken de afdelingen Vergunningverlening en Handhaving een gezamenlijk Uitvoeringsprogramma waarin de taken en activiteiten beschreven en verantwoord worden. Met behulp van risico-analyse wordt de handhavingcapaciteit op basis van prioriteiten ingezet.

- Aanpassing aan nieuwe regelgeving en werkwijzen

De wijzigingen in de WRO en de aankomende WABO-regelgeving zullen de werkwijze voor vergunningverlening en handhaving ingrijpend veranderen en bestaande samenwerkingsafspraken moeten worden aangepast.

- Samenwerking en taakverdeling medeoverheden

Bestuurlijke vernieuwing van de overheid kan verregaande consequenties hebben voor de taakverdeling tussen rijk, provincie, waterschappen, inspecties en gemeenten. Recent zijn rapporten verschenen van de commissies Oosting, d'Hondt en Lodders en zijn rijk, provincies en gemeenten met elkaar in discussie over wettelijke bevoegdheden verdeling. Het rapport van de commissie Mans is op het moment van schrijven nog niet uitgebracht. Wij moeten ons voorbereiden op de rol van bovenlokale sturing bij provinciale belangen en zullen deze rol de komende jaren nader uitdiepen. Vanwege onze regierol in de handhaving hebben wij een belangrijke rol bij de kwaliteitsverbetering van gemeentelijke handhaving en toezicht.

Tevens speelt bij alle overheden de discussie over de uitvoeringsstructuur. Wij willen komen tot een slagvaardige, klantvriendelijke en transparante structuur die aansluit bij de taakverdeling tussen de overheden. Wij hebben in dit verband een actieve bijdrage geleverd aan de strategische IPO Milieu notitie 'Visie en regie op het eindbeeld' waarin gesproken wordt over de bundeling van provinciale en gemeentelijke uitvoeringstaken in omgevingsdiensten op de lange termijn. Wij willen in deze discussie een actieve rol blijven spelen.

Bijlage A Financieel overzicht (cijfers PM)

Nieuw/opgevoerd product	Lasten				Baten			
	B2009	B2010	B2011	B2012	B2009	B2010	B2011	B2012
0401 Leefbaarheid								
040101 Lucht								
040104 Bodem en Water					-			
040103 Externe veiligheid								
040102 Hinder								
040100 Leefbaarheid algemeen								
Totaal 0401 Leefbaarheid								
0402 Duurzaamheid								
040202 Hergebruik								
040201 Duurzaamheid								
Totaal 0402 Duurzaamheid								
0403 Integrale aanpak								
040301 Gebiedsgericht								
040303 Integrale aanpak algemeen								
040300 Integrale aanpak								
Totaal 0403 Integrale aanpak								
0404 Verg. en Handhaving Milieu								
040401 Vergunningverlening milieubeheer								
040402 Handhaving milieubeheer								
040104 Bodem en Water								
040400 VEH Algemeen								
Totaal 0404 Verg. en Handhaving Milieu								
Eindtotaal	15.222	14.743	14.519	14.271	-4.730	-4.651	-4.651	-4.651